

בס"ד ♦ חנוכה ♦ כסלו תשע"ה

העלון יצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

עלון החג – שנת שמיטה
חג אורות שמח

נר איש וביתו - על הדלקת הנרות בחנוכה

שונה מצות נר חנוכה ממצוות אחרות, שהן או מצוות הגוף או מצוות הצבור. אדם מישראל, כל אדם מישראל מצווה להניח תפילין, לשמור את השבת וכו'. כנסת ישראל בתור צבור יש עליה שוב מצוות מיוחדות כגון בנין ביהמ"ק וכיו"ב. והנה כאן מופיעה מצוה זו כמין יוצא דופן, לא מצוות הפרט, אף לא מצוות הכלל, אלא מצוות המשפחה - איש וביתו. כי אכן הנס נתגלה בעובדא הזאת של הכוח שהתגבש בתוך יחידה משפחתית - יוחנן כהן גדול ובניו, מרים או חנה ושבעת בניה, החסידים הם ומשפחותיהם. נתחדש מושג מיוחד, לא של עם ולא של מדינה אלא של "בית ישראל". כי מדינה עצמאית לא היתה מאז חורבן הבית הראשון. הקמת הבית השני היתה תחת שלטון מלכי נכר, וכן התמיד הדבר עד אנטיוכוס. לא בתור מדינה, ולא במלחמה של עם, ויהי זה עם קטן נפגשנו באותה שעה עם השונא, אלא בתור משפחות. ומכיון שלא היה כאן לכוד מדיני, הפך הדבר למצב של התפוררות. הרבה הרבה בחרו בדרך הקלה ביותר של ויתור על ערכים עצמאיים, ויתור על דיני ישראל והויתו המיוחדת. אילולא היה נס זה של גיבוש של בנים ובנות מסביב לאבות המשפחה, אילולא הפלא הגדול, שבתוך בלבול המוחות והחושך אשר הספיקה היונות להפיץ בשכבות נרחבות, עדיין עישן במסתר נרנו הישן ובנים התלכדו עם אבות ונענו לקריאה: "מי לה' אלי", כי אז גם שריד ופליט לא היה נשאר משונאיהם של ישראל. כנגד אותה תקופה אולי נאמר: "יוסף ה' עליכם ועל בניכם, יברך את בית ישראל, יברך את בית אהרן, יראי ה' הקטנים עם הגדולים". ומאז נתחדשה ההלכה, שבכל מקום שיש בית יהודי, שם יש ערובה להמשכיות. באו בית שמאי ואמרו: "פוחת והולך", כן זהו הנס, שלא בהקמת העצמאות שאכן לא החזיקה מעמד אלא מאתיים שנה בלבד, אלא בגיבוש הכח בתור תא משפחתי שמהוה תא מושלם שיכול להתקיים בצורה עצמאית. אומרים בית הלל: אמנם נכון, אולם המגמה היא שיהיה מוסיף והולך. אכן יש קיום לשעת דחק, אולם בזה אין להסתפק. ע"כ מדליקים על פתח ביתו מבחוץ.

(הרב שאול ישראלי זצ"ל)

"שחרורו של רוח ישראל המיוחד בטהרתו הפנימית מעקת הרוח היוני המתהדר ביפיפותו החיצונה שתחתיה שוכנת כיעור וטומאה - השחרור שזכינו לו על ידי ההתעוררות הקדושה של תחית הרוח הלאומי על ידי גבורי קנאת הקודש החשמונאים הכהנים הקדושים, הניח את חותמו על מהלך הדורות לכל הזמנים..." (מאמרי הרא"ה - נר חנוכה)

למשפחת כיתה יא/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה יא/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות

אורות הראי"ה

שחרורו של רוח ישראל המיוחד בטהרתו הפנימית מעקת הרוח היוני המתהדר ביפיותו החיצונה שתחתיה שוכנת כיעור וטומאה - השחרור שזכינו לו על ידי ההתעוררות הקדושה של תחית הרוח הלאומי על ידי גבורי קנאת הקודש החשמנאים הכהנים הקדושים, הניח את חותמו על מהלך הדורות לכל הזמנים. ההתנגשות של רוח יון עם רוח ישראל, זהו פרוצס שאינו פוסק עד אשר יפוח היום הגדול, אשר בו יהיה נצדק קודש. אמנם כח החיים הגדול הטמון בהאור הצנוע שבנר החנוכה, הוא מבטיח לנו את בטחונו של הנצחון שלנצח ישראל. יהמו יחמרו המים העכורים של ימי החולין הסוערים הרוצים לבלוע כל קודש, ישטפו בעזוז רעשם ממלכות ועממים אבל חוסן ישראל לעד לא ימעד. בתוכיותה של נשמת האדם ישנה הכרה שבלא אור הקודש, בלא נצוצי הקדושה המחיים את כל, אין עמדה לא לרוח האדם ולא לחברתו, ללאומיו, ולמלכותיו. והיכן הוא האוצר אשר האור הזה הקדוש בעצם טהרתו גנוז, הוי אומר באותו גוי קדוש אשר מני אז עד עולם הוא הנהו נושא את הדגל של תביעת הקדושה בטהרתה בעולם. בעתים נורמליות הננו מרגישים בקרבנו אומץ של הכרזה פומבית, ידעו כל באי עולם המתהלכים בארצות החיים כי אור עולם לנו ומאתנו קרנים להנהיר בהם ועל ידם ארץ וחוצות, ומצות נר חנוכה, הסמל הקדוש הזה, היא להניחה על פתח ביתנו מבחוץ. בעת אשר הנהרה המקודשת מופיעה היא גם מבחוץ אין אנו צריכים לדאוג, כבר יודעים אנו ובטוחים אז שהפנים הוא מלא אורה "טעמה כי טוב סחרה לא יכבה בלילה נרה". אמנם בשעת הסכנה, בזמן שרוחות רעות מנשבות בעולם, שנאה פראית על ישראל ועל גזעו המקודש, בוז ומסטמה על כל קניני קדשו, עמדת תוללים ריקי לב ומוח המחללים את גאון עוזו, אז הנהרה שמבחוץ לא תוכל להגיה את המחשכים העבים שהם שולטים שם. אז יפנה ישראל אל ביתו ואל שולחנו, אל קניני תרבותו הפנימיים, אל טהרת רוחו ונקיון כפיו, אל תורתו תורת אמת, המיוחדת לו, ואל מצותיו, שהן ארחות חייו לעולמים, לבנין ביתו על אדמת קדשו בכל עוז קנאת קודש, על פי תכונתו ועל פי רוחו, והנר הזה סמל נצחונו מניחו על שולחנו, להאיר על ידו את אורח חייו והארת נשמתו. ובנר הזה האצור אצלנו פנימה ידע נאמנה, שלא יחסר כל שהוא, מכל עשרו הרוחני ומכבודו כבוד האמת והצדק. וסוף כל סוף יבואו רחוקים ויכירו כי נחלת עולמים לתבל כולה, לנצחון הצדק והאמת להנצחת השלום והעמדת חיי האנושיות על מכונם האיתן והבטוח, נחלת גויים כולם, באחרית הימים, לא ממקום אחר תבא כי אם מבית ישראל ומשולחנו הגבוה: "תערוך לפני שולחן נגד צוררי דשנת בשמן ראשי כוסי רוי"ה". ונפשות כל יצורים ימלאו צמאונם לכל נשגב וטהור, לכל אמת ואמונת אומן מההשפעה הטהורה אשר תצא מנר ישראל, אשר "בשעת הסכנה היה מניחה על שולחנו ודי". ומטל חרמון היורד על הררי ציון, יצוה ד' את הברכה לישראל ואדם, כאמור והריקותי לכם ברכה עד בלי די. ועוד ישובו בנים כולם יחד, לשיר מקרב לב ונפש, "זה חלקי מכל עמלי, עם ישראל חי, וחיה יחיה עד בלי די", ועבור תעבור סערת הסכנה במהרה בימינו, ונשוב אל מצות נר חנוכה להשיבה על מכונה, להדליקה על פתח ביתנו מבחוץ, ויראו כל אפסי ארץ את ישועת אלקינו, על עמו ונחלתו סלה.

שו"ת דבר השמיטה

שימוש בשמן המופק ממטע זיתים הקדושים בקדושת שביעית, הלכה למעשה.
יש מקום להתיר הדלקת נרות חנוכה משמן שביעית משתי סיבות:
א. מותר להנות מריבוי האור בנרות חנוכה, וכן הותר שימוש ארעי במרחק מהנר.
ב. אין צורך ליהנות מהנרות, ודי בכך שמדליק בדרך המקובלת.
ולמעשה, כתב הגרש"ז אויערבך שליט"א, שיתנה שהעודף על שיעור ההדלקה לא יהיה מוקצה לנר חנוכה, ואם ככה - ישתמש בשמן להדלקה נוספת. (עי' שר"ע אר"ח סי' תרעב סעי' ב ומ"ב ס"ק ז).

הרב עזריאל אריאל

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד

יו"ל ע"י כיתה יא/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות